

KRD.P.25.2016.1

Warszawa, 15 lipca 2016 r.

Szanowny Pan

Dr Jarosław GOWIN

Wiceprezes Rady Ministrów

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowny Panie Premierze!

Dotyczy: projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa wyższego w sprawie wykazu zawodów regulowanych, których wykonywanie wymaga dokładnej znajomości prawa polskiego, w przypadku których uprawnienie do dokonania wyboru między odbyciem stażu adaptacyjnego a przystąpieniem do testu umiejętności jest wyłączone (projekt z dnia 16 czerwca 2016 r., pismo o znaku DP.1201.10.2016.5)

Problematyka uznawania kwalifikacji zawodowych została uregulowana w dyrektywie 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz.Urz.UE. L Nr 255, str. 22). Zgodnie z pkt. 15 preambuły wymienionej dyrektywy: „W przypadku braku harmonizacji minimalnych wymogów w zakresie wykształcenia, wymaganego do dostępu do zawodów objętych systemem ogólnym, przyjmujące Państwo Członkowskie powinno mieć możliwość wprowadzenia środka wyrównawczego. Środek ten powinien być proporcjonalny i uwzględniać, w szczególności, doświadczenie zawodowe wnioskodawcy. Doświadczenie pokazuje, że pozostawienie migrantowi możliwości wyboru, zdania testu umiejętności bądź odbycia stażu adaptacyjnego stanowi wystarczającą gwarancję stwierdzenia poziomu jego kwalifikacji, dlatego odstępnie od tego wyboru musi być w każdym przypadku uzasadnione istotnym wymogiem interesu publicznego”.

W myśl art. 14 ust. 2 w/w dyrektywy, jeżeli Państwo członkowskie wprowadzi wymóg odbycia stażu adaptacyjnego lub przystąpienia do testu umiejętności zasadniczo musi umożliwić wnioskodawcy wybór pomiędzy odbyciem stażu adaptacyjnego, a zdaniem testu umiejętności. Jednakże od zasady umożliwienia wnioskodawcy wyboru pomiędzy odbyciem stażu adaptacyjnego a zdaniem testu umiejętności wprowadzono odstępstwo. Zgodnie z art. 14 ust. 3 dyrektywy: „W drodze odstępstwa od określonej w ust. 2 zasady umożliwienia wnioskodawcy wyboru, w odniesieniu do zawodów, których

wykonywanie wymaga dokładnej znajomości prawa krajowego i w odniesieniu do których udzielanie porad lub pomocy związanej z prawem krajowym jest zasadniczą i trwałą cechą działalności zawodowej, przyjmujące Państwo Członkowskie może samo wyznaczyć staż adaptacyjny lub test umiejętności".

Opiniowany projekt rozporządzenia z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie wykazu zawodów regulowanych, których wykonywanie wymaga dokładnej znajomości prawa polskiego, w przypadku których uprawnienie do dokonania wyboru między odbyciem stażu adaptacyjnego a przystąpieniem do testu umiejętności jest wyłączone stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 21, ust. 5 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. z 2016 r., poz. 65), która implementowała przepisy Dyrektywy Rady i Parlamentu Europejskiego nr 2005/36/WE z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych w zakresie systemu ogólnego i świadczenia usług transgranicznych.

Na mocy przepisów powołanej ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego został upoważniony do określenia wykazu zawodów regulowanych, w odniesieniu do których może zostać wyłączone uprawnienie wnioskodawcy do wyboru tzw. środka wyrównawczego w postaci stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności. Przedmiotowy projekt zakłada, że zawodami regulowanymi, których wykonywanie wymaga dokładnej znajomości prawa polskiego, a ich zasadniczą i trwałą cechą jest udzielanie porad i pomocy prawnej związanej z jego stosowaniem, w przypadku których uprawnienie do dokonania wyboru między odbyciem stażu adaptacyjnego a przystąpieniem do testu umiejętności jest wyłączone, będą zawody doradcy podatkowego i rzecznika patentowego.

Na mocy przepisów ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. z 2016 r., poz. 65) Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego uprawniony jest również określić rodzaj środka, jaki może być stosowany w toku postępowania w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych w zawodach wymienionych w rozporządzeniu. Zgodnie z § 2 opiniowanego rozporządzenia środkiem tym będzie wyłącznie test umiejętności.

Jak już wspomniano, przepisy dyrektywy dotyczące możliwości wyłączenia uprawnienia do wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności stanowią odstępstwo od zasady umożliwienia wnioskodawcy wyboru, powinny być zatem interpretowane zawężająco. Wyłączenie takie może być

stosowane jedynie w odniesieniu do zawodów, których wykonywanie wymaga dokładnej znajomości prawa krajowego i w odniesieniu do których udzielanie porad lub pomocy związanej z prawem krajowym jest zasadniczą i trwałą cechą działalności zawodowej. Obie powyższe przesłanki muszą być spełnione łącznie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 794) czynności doradztwa podatkowego obejmują: udzielanie podatnikom, płatnikom i inkasentom, na ich zlecenie lub na ich rzecz, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami; prowadzenie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg rachunkowych, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie; sporządzanie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie im pomocy w tym zakresie; reprezentowanie podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach wymienionych w pkt 1.

Z kolei w myśl art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2011 r. o rzecznikach patentowych (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 221) zawód rzecznika patentowego polega na świadczeniu pomocy w sprawach własności przemysłowej. Zgodnie z art. 8 ust. 1 tej ustawy, rzecznik świadczy nie tylko pomoc prawną, lecz również techniczną. Należy zatem zauważyć, że o ile wykonywanie zawodu doradcy podatkowego wymaga dokładnej znajomości prawa krajowego i w odniesieniu do w/w zawodu udzielanie porad lub pomocy związanej z prawem krajowym jest zasadniczą i trwałą cechą działalności zawodowej, o tyle w stosunku do zawodu rzecznika patentowego druga przesłanka nie jest spełniona.

Wyrażony w uzasadnieniu do projektu rozporządzenia pogląd, iż: „Uczestnictwo w stażu adaptacyjnym, rozumianym jako wykonywanie zawodu regulowanego w ramach stosunku pracy albo na podstawie umowy cywilnoprawnej, pod nadzorem wykwalifikowanego przedstawiciela tego zawodu, z możliwością odbycia dodatkowego szkolenia (art. 5 pkt 13 ustawy) nie gwarantuje należytego sprawdzenia gruntownej i specjalistycznej wiedzy z różnych gałęzi polskiego prawa, których znajomość jest niezbędna do wykonywania danego zawodu w Polsce” nie został należycie uzasadniony. Ponadto w uzasadnieniu do projektu opiniowanego rozporządzenia, zastępującego dotychczas obowiązujące rozporządzenie o tożsamej regulacji nie wskazano, ilu rzeczników patentowych z innych krajów UE przystąpiło dotąd w Polsce do testu kwalifikacji, wymaganego dotychczas obowiązującym

rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 września 2009 r. w sprawie zawodów regulowanych, w przypadku których jest wyłączone uprawnienie do wyboru stażu adaptacyjnego albo testu umiejętności (Dz. U. Nr 164, poz. 1311). Z załączonej do projektu Oceny Skutków Regulacji nie wynika, jak problem został rozwiązany w innych krajach członkowskich UE, bowiem nie podano na ten temat żadnych informacji poza lakonicznym i oczywistym stwierdzeniem, że „każde państwo ma możliwość wskazania zawodów regulowanych, które spełniają kryteria określone w dyrektywie 2005/36/WE, w których wyłączona zostanie możliwość wyboru pomiędzy stażem adaptacyjnym i testem umiejętności”.

Świadczenie pomocy prawnej przez rzecznika nie jest zasadniczą cechą jego działalności zawodowej. Rzecznik patentowy poza pomocą prawną świadczy przede wszystkim pomoc techniczną, która polega w szczególności na opracowywaniu opisów technicznych zgłoszeń do ochrony przedmiotów działalności twórczej przeznaczonych do przemysłowego wykorzystywania, badaniu zakresu ich ochrony, prowadzeniu poszukiwań dotyczących stanu techniki (por. art. 8 ust. 3 ustawy o rzecznikach patentowych). Z tego względu, mając na uwadze deklarowane przez Resort Nauki dążenie do maksymalnej deregulacji, należy postulować **wyłączenie zawodu rzecznika patentowego z wykazu zawodów regulowanych, których wykonywanie wymaga dokładnej znajomości prawa polskiego, w przypadku których uprawnienie do dokonania wyboru między odbyciem stażu adaptacyjnego a przystąpieniem do testu umiejętności będzie wyłączone.**

Z wyrazami szacunku,

PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Reprezentacji Doktorantów

mgr inż. Michał Gajda